

SYLLABUS (I ciklus studija)

Odsjek	Odsjek za sociologiju – Studijski program sociologija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Socijalna antropologija				
Šifra/kod	SOC 311	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	Jednopedmetni studij Sociologija: 7 Dvopedmetni studij Sociologija i druga studijska grupa: 3
Ciklus studija	I	Semestar	V	NPP 2019/2020	
				Studijska godina	2025/2026. 2026/2027. 2027/2028.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	Prof.dr. Stefaan Jansen			
	Kontakt podaci	Kabinet: 64 Email: stef.jansen@ff.unsa.ba		Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.
Saradnik/ca	Ime i prezime				
	Kontakt podaci			Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.
Sedmični broj kontakt sati	Jednopedmetni studij Sociologija: predavanja 2; seminar 0; vježbe 2 Dvopedmetni studij Sociologija i druga studijska grupa: predavanja 1; seminar 0; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na osnovu etnografskih istraživanja iz raznih dijelova svijeta, socijalna antropologija nudi komparativno i kritičko znanje o čovjeku kao društvenom biću. Fokus stavlja na društvene odnose, strukture i obrasce hijerarhije i nejednakosti. Neka ključna pitanja u socijalnoj antropologiji su: Kako ljudi u različitim društvima različito organizuju zajednički život? Koji je odnos između pojedinca i kolektiva u društvenim procesima? Koji mehanizmi služe da održavaju društvenu integraciju? Koja je uloga principa reciprociteta i kako on funkcioniše u praksi? Kako možemo razumjeti dinamiku ljudskih interesa u tom kontekstu? Šta je uloga dominantnih modernih pretpostavki, npr. o 'ekonomiji', o 'državi', i o društvenom 'redu'? Kako se odvijaju sukobi oko njih? Kako se stvara i legitimise određeni status-quo? Kako se reprodukuju i osporavaju nejednakosti i dominacija? Koja je relativna uloga, s jedne strane, ideja i vjerovanja, i, s druge strane, materijalnih uslova i interesa u tome? Socijalna antropologija nudi pristup, koncepte i teorijske okvire za sofisticirano razumijevanje tih procesa, kao i za kritičko preispitivanje ključnih pretpostavki dominantne moderne misli i savremenih društava.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata/kinja sa osnovnim karakteristikama socijalno-antropološkog pristupa; - Unaprijeđenje kompetencije studenata/kinja za induktivnu teorijsku argumentaciju na bazi empirijskog materijala iz etnografskih istraživanja svakodnevnih života; - Upoznavanje studenata/kinja sa važnim socijalno-antropološkim teorijama i konceptima za komparativno razumijevanje društvenih procesa, s fokusom na 				

	<p>dominaciju i nejednakost, i njihovo legitimiziranje;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata/kinja sa načinom na koji socijalna antropologija kritički ispituje moderni društveni poredak i normativne predstave (npr. o 'ekonomiji', o 'državi', i o društvenom 'redu') koje ga legitimišu; - Osposobljavanje studenata/kinja da prepoznaju centralne dimenzije društvenog poretka i normativnih predstava koje ga legitimišu, i da ih kritičko analiziraju iz perspektive socijalne antropologije; - Upoznavanje studenata/kinja sa razlikama između idealističkih i materijalističkih objašnjenja društvenih dinamika; - Osposobljavanje studenata/kinja da argumentovano, na osnovu empirijskih podataka, rezoniraju i raspravljaju o potencijalima i granicama idealističkih i materijalističkih objašnjenja; - Jačanje sposobnosti studenata/kinja da prepoznaju i suspendiraju vlastite pretpostavke koje odražavaju normativne društvene ideje.
SDG (cilj održivog razvoja)	<p>SDG 4 - Kvalitetno obrazovanje SDG 5 - Rodna ravnopravnost SDG 10 - Smanjenje nejednakosti SDG 15 - Očuvanje života na zemlji SDG 16 - Mir, pravda i snažne institucije</p>
Ishodi učenja	<p>Znanje: Nakon pohađanja predmeta, studenti/kinje će imati alate kojima će moći prepoznati, artikulirati i obrazložiti specifični socijalno-antropološki pristup, uključujući ključni doprinos etnografskih istraživanja u njemu; ovladati i upotrebiti temeljne pojmove socijalne antropologije u analizi društvenih pojava;</p> <p>Kompetencije: Nakon pohađanja predmeta, studenti/kinje će imati alate kojima će moći operirati sa senzibilnošću i otvorenošću za globalnu raznovrsnost društvenih praksi i za kontingentnost svakog društvenog poretka; kritički analizirati, na osnovu empirijskih podataka, društveni poredak u kojemu žive i normativne predstave (npr. o 'ekonomiji', o 'državi', i o društvenom 'redu') koje ga legitimišu; prepoznati, sintetizirati i uporediti doprinose idealističkih i materijalističkih objašnjenja društvenih dinamika i raspravljati o njihovoj relativnoj vrijednosti; prepoznati, kritički razmatrati, i suspendirati vlastite pretpostavke koje odražavaju normativne društvene ideje.</p>

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvodna sesija
2.	Raznolikost, kontingentnost i kritika
3.	Da li je bogatstvo isto kao i posjedovanje?
4.	Da li je čovjek primarno homo economicus?
5.	Ima li besplatnih darova?
6.	Postoji li društvo bez/protiv države?
7.	Nada za i/li protiv države?
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata

9.	Kako se održava društveni red?
10.	Obredi prelaza
11.	Klasifikacija i granice
12.	Egzistencija i ideologija
13.	Strategije i reprodukcija
14.	Ljudska praksa i globalni procesi
15.	Završna sesija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završna provjera znanja za studente/kinje I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava će se sastojiti od predavanja, uključujući audiovizualne materijale, i vježbi u kojima se fokusiramo na diskusiju i kritičko promišljanje.								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Svaka nastavna jedinica će biti organizovana oko izabranih tekstova na BHS jeziku. Čitanje obavezne literature u pripremi za relevantnu nastavnu jedinicu je nabitniji oblik studentskog rada za ovaj predmet.</p> <p>Struktura bodovanje:</p> <table> <tr> <td>Redovno prisustvo nastavi</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Učešće u vježbama</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>Polusestrialna provjera znanja</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>Završna provjera znanja</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Redovno prisustvo nastavi	10%	Učešće u vježbama	20%	Polusestrialna provjera znanja	20%	Završna provjera znanja	50%
Redovno prisustvo nastavi	10%								
Učešće u vježbama	20%								
Polusestrialna provjera znanja	20%								
Završna provjera znanja	50%								
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata/studentkinja nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>								
Literatura	<p>Svaka nastavna jedinica će biti organizovana oko izabranih tekstova na BHS jeziku. Precizna uputstva za svaku nastavu jedinicu će biti dostupna tokom semestra.</p> <p>Abélès M. 2001 (1990). <i>Antropologija države (prevela A Jovanović)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Abélès M. 2014 (2008). <i>Antropologija globalizacije (prevela A Jovanović)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Ažije M. [Agier M.] 2019 (2013). <i>Nove seobe naroda, novi kosmopolitizam (prevela O Petronić)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Bringa T. 1997 (1995). <i>Biti Musliman na bosanski način (prevela S Kreso)</i>. Sarajevo:</p>								

	<p>Dani.</p> <p>Bužinkić E. & Hamersak M. (ur) 2017. <i>Kamp, koridor, granica: studije izbjeglištva u suvremenom hrvatskom kontekstu</i>. Zagreb: IEF.</p> <p>Klastres P. [Clastres P.] 2002 (1974). <i>Društvo protiv države: eseji iz političke antropologije (preveo i priredio A Golijanin)</i>. Beograd: Anarhija - Blok 45.</p> <p>Delijež R. [Deliège R.]. 2012 (2006). <i>Istorija antropologije (preveli P Sekeruš i T Valčić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Eriksen T.H. 2014 (2004). <i>Šta je socijalna antropologija? (prevela S Vuković)</i>. Beograd: Karpos.</p> <p>Godelier M. 1982. <i>Marksizam i antropologija (preveli M Hanžeković i D Zorić)</i>. Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>Graeber D. 2013 [2011]. <i>Dug: prvih 5000 godina (preveo D Biličić)</i>. Zagreb: Fraktura.</p> <p>Hohšild E.R. [Hochschild A.R.] 2003 (2001). 'Globalni lanci brige i emocionalni višak vrednosti' U: Haton V. i Gidens A. [Hutton W. & Giddens A.] (ur.) <i>Na ivici: živeti sa globalnim kapitalizmom (preveo M Milenković)</i>. Beograd: Plato.</p> <p>Jansen S. 2020. <i>Razlog za dom (prevod IEF)</i>. Zagreb: IEF.</p> <p>Jansen S. 2020. <i>Čežnja u međuvremenu: 'normalan život' i država u jednom sarajevskom naselju (prevela A Bajazetov)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Kalb D. & Halmai G. (ur.) 2020 (2011). <i>Naslov: nacija, podtekst: klasa. Populizam radničke klase i povratak potlačenih u neoliberalnoj Evropi (prevela A Okerić Zaid)</i>. Sarajevo: Udruženje za izgradnju mira.</p> <p>Luelen T. [Lewellen T.] 2001 (1992). <i>Uvod u političku antropologiju (preveo N Gajić)</i>. Čačak: Gradac.</p> <p>Mos M. [Mauss M.]. 1982 (1925). <i>Sociologija i antropologija (prevela A Moralić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Minc S. [Mintz W.]. 2017 (1985). <i>Slast i moć: mesto šećera u modernoj istoriji (prevela S Gobec)</i>. Novi Sad: Mediterran.</p> <p>Monaghan J. & Just P. 2003 (2000). <i>Socijalna i kulturna antropologija (prevela M Babić)</i>. Sarajevo: Šahinpašić.</p> <p>Moore J.D. 2013 (1997). <i>Uvod u antropologiju: teorije i teoretičari kulture (prevela G V Popović)</i>. Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Papić Ž. & Sklevicky L. (ur.) 2003 (1983). <i>Antropologija žene (2. izdanje)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>Retklif-Braun A.R. [Radcliffe-Brown A.R.] 1982 (1952). <i>Struktura i funkcija u primitivnom društvu (prevela S Glišić)</i>. Beograd: XX vek.</p> <p>Salins M. [Sahlins M.] 2002 (1974). <i>Prvobitno društvo blagostanja: esej o ekonomiji lovaca-sakupljača (preveo i priredio A Golijanin)</i>. Beograd: Anarhija - Blok 45.</p> <p>Šavija-Valha N. 2013. <i>Raja: ironijski subjekt svakodnevnice komunikacije u Bosni i Hercegovini i raja kao strategija življenja</i>. Zagreb: Jesenski i Turk.</p> <p>Supek O. 1987. 'Darivanje kao totalna komunikacija' <i>Etnološka tribina</i> 10, 7-18.</p> <p>van Genep A. [Van Gennep A.] 2005 (1908). <i>Obredi prelaza (prevela J Loma)</i>. Beograd: Srpska književna zadruga. 'Poglavlje 1 Klasifikacije obreda', 5-18.</p> <p>Verderi K. [Verdery K.] 2005 (1996). <i>Šta je bio socijalizam i šta dolazi posle njega? (preveo V Kostić)</i>. Beograd: Fabrika knjiga.</p> <p>Vodopija M. 1976. 'Maturiranje kao rite de passage' <i>Narodna umjetnost</i> 13, 77-90.</p>
Napomene	